

CronePost²⁰¹⁹

**BIBLIOTEKET
SATSAR
PÅ BARN
OCH UNGA**

**FÖRETAGEN
SER POSITIVT
PÅ FRAMTIDEN**

**SOMMARENS EVENEMANGSKALENDER
KESÄN TAPAHTUMAKALENTERI**

EN VITAL 50-ÅRING

I år får vi fira 50 år som gemensam kommun. Den 1.1.1969 slogs Kronoby, Nedervetil och Terjärv kommuner ihop och bildade den nya Kronoby kommun. Man skulle kunna skriva en lång text om utmaningar som den unga kommunen hade – eller för den delen om utmaningar som den äldre kommunen haft. Ekonomin har exempelvis nästan alltid varit ett bekymmer. Men det tänker jag inte föra fram denna gång.

Istället vill jag lyfta fram två av de saker som Kronobyborna är alldeles oerhört bra på. Det första är vårt oerhört rika föreningsliv. Det här ser ni inte minst på mittuppslaget i denna tidning där det presenteras vad som ordnas under Kronoby 50 året. De allra flesta evenemangen ordnas uttryckligen av föreningar och ofta på talko. Den betydelse det haft för välmåendet i kommunen är svårt att uppskatta, men klart är att det är ovärderligt. Att man har ett idrottsammanhang, ett kultursammanhang eller ett socialt sammanhang i en förening är viktigt för välmåendet och sannolikt är det en av orsakerna till att vi har Finlands 18:e friskaste befolkning.

VI HAR OCKSÅ de allra mest välmående ungdomarna i landet och inte

heller det skulle ha kunnat uppnås enbart med hjälp av det offentliga. Självklart har dagvård, skolor och social- och hälsovård en viktig roll i att nå ett så bra resultat. Och självklart har också kommunen via bidrag till föreningar stött utvecklingen. Men utan föreningarna hade det aldrig varit möjligt!

DET ANDRA JAG vill lyfta fram är företagen. Det finns en vilja att klara sig själv, att driva på utvecklingen, att hitta nya lösningar och att gå framåt. Entreprenörsandan är stark i vår kommun och många företag är utmärkta exempel på just detta. De har börjat från ingenting, men specialiserat sig och lyckats – både här hemma och ute i världen. Det allra klarast lysande exemplet är förstas Rani Plast, men det finns många, många fler. Det här är också avgörande för att bygga välmående – det ger folk arbete, det ger en trygghet och det skapar ett sammanhang. Och givetvis så genererar det också skatteintäkter. Företagen bygger, samtidigt som de bygger sin egen verksamhet, också kommunen. Och det är förstas ovärderligt det också.

UNDER HELA DET här året så ska vi fira 50-årsringen. Och jag hoppas att alla ni som håller denna tidning i

er hand prickar in något eller helst några av de här festevenemangen. För firandet, det är allas vårt gemensamma, för kommunen – det är vi alla!

MALIN BRÄNNKÄRR
Kommundirektör

ELINVOIMAINEN 50-VUOTIAS

Tänä vuonna juhlimme 50 vuotta yhtenäisenä kuntana. 1.1.1969 Kruunupyyn, Alavetelin ja Teerijärven kunnat lyöttäytyivät yhteen ja perustivat uuden kruunupyyn kunnan. Voisin kirjoittaa pitkän tekstin haasteista, joita nuorella kunnalla oli - tai miksei myös haasteista, joita vanhemmalla kunnalla on ollut. Talous on esimerkiksi lähes aina ollut huolenaiheena. Mutta sitä en aio ottaa nyt esille sen enempää.

Sen sijaan haluan tuoda esille kaksi asiaa, joissa Kruunupyyläiset ovat äärimmäisen hyviä. Ensimmäinen on tavattoman rikas yhdistyselämä. Tämän voitte itsekkin todeta keskiaukeamalla, jossa esitellään Kruunupyyn 50 -juhlavuoden tapahtumia. Suurin osa tapahtumista on yhdistysten järjestämiä ja yleensä talkoilla. Sen merkitys hyvinvointiin kunnassa on vaikea arvioida, mutta on selvää, että se on korvaamaton. Hyvinvoinnille on

tärkeää, että on urheiluyhteisö, kulttuuriyhteisö ja sosiaalinen yhteisö yhdistyksessä, ja todennäköisesti se on yksi syistä, miksi meillä on Suomen 18:sta tervein väestö.

KUNNAN NUORET voivat myös parhaiten koko maassa eikä tätäkään olisi voinut saada aikaiseksi ainoastaan julkisin avuin. Tietenkin päivähoitolle, kouluilla sekä sosiaali- ja terveydenhuollolla on tärkeä osa näin hyvän tuloksen saavuttamisessa. Ja tietenkin myös kunta on tukenut kehitystä osoittamallaan tuilla. Mutta ilman yhdistyksiä tämä ei koskaan olisi ollut mahdollista!

TOISENA ASIANA HALUAN tuoda esille yritykset. On olemassa tahtotila selviytyä itse, ajaa kehitystä, keksiä uusia ratkaisuja ja kulkea eteenpäin. Yrittäjähengi on vahva kunnassamme ja monet yritykset ovat loistavia esimerkkejä tästä. He ovat

aloittaneet tyhjästä, mutta erikoistuneet ja onnistuneet - sekä täällä että maailmalla. Loistavimpana esimerkkinä Rani Plast, mutta on myös monia, monia muita. Tämä on myös ratkaisevaa hyvinvoinnin rakentamiselle - se antaa ihmisille töitä, turvaa ja luo yhteyden. Ja tietenkin se myös tuottaa verotuloja. Yritykset rakentavat, paitsi omaa toimintaansa, myös kunnan toimintaa. Ja myös se on korvaamatonta.

TÄNÄ VUONNA JUHLISTAMME 50-vuotiasta kuntaa. Toivon, että te kaikki, jotka pidätte tätä lehteä käsissänne, merkitsette itsellenne muistiin jonkun, tai mieluiten useamman, näistä juhlatapahtumista. Sillä juhliminen on meidän kaikkien yhteinen asia - sillä me olemme kunta.

MALIN BRÄNNKÄRR
Kunnanjohtaja

SKOLAN I KRONOBY

Kronoby kommun fyller 50 år. Hur såg skolan ut 1969 i jämförelse med i dag? Har något förändrats under åren som gått? Ungefär samtidigt som den nya kommunen

bildades, reformerades skolsystemet i Finland från grunderna. Lagen om grundskola kom 1968.

Folkskolan och mellanskolan ersattes med en nioårig grundskola som var lika för alla och införandet av grundskola påbörjades norrifrån landet, för att tas i bruk stegvis söderut.

Huvudstadsregionen var således sist i tur att införa grundskola. I Kronoby kommun infördes grundskolan 1974.

Grundskolan kom att bestå av lågstadiets årskurser 1-6, och högstadiets årskurser 7-9.

Skoldagarnas antal ändrades från sex dagar i veckan till endast fem. Lördagen blev nu även den en ledig dag. Skolmaten hade varit lagstadgad sedan 1948, men maten som serverades hade oftast endast varit olika soppor eller gröt. Grundskolan skulle nu ge alla barn i hela landet, oberoende familjens ekonomiska situation, samma möjligheter till utbildning och framtida studier.

FINLAND ANSES i dag ha ett välfungerande utbildningssystem. Finländska skolor beundras, och finländska lärare respekteras ute i världen. Då grundskolan infördes fanns det dock många som var skeptiska mot förnyelsen och ett starkt motstånd fanns hos både en del av allmänheten och en del lärare. Då man ser på reformen så här efteråt kan man konstatera att mycket gjordes ändå rätt vid införandet av grundskola.

Då man jämför skolan på 1970-talet och dagens grundläggande utbildning så är det häpnadsväckande mycket som är lika. Även vid införandet av grundskolan poängterades att alla lika rätt till lämpliga utmaningar och alla elevers rätt till extra hjälp vid behov. Såväl svårare tilläggsuppgifter som stödundervisning skulle ordnas. Även dagens läroplan poängterar alla elevers rätt till likvärdig utbildning och lämpliga utmaningar enligt egna förutsättningar.

Skolan är ju en helt annan plats i dag än för femtio år sedan, men har något då alls förändrats? Självklart har till exempel digitaliseringen och den tekniska utvecklingen förändrat skolan mycket. Då grundskolan infördes var ett av målen för vad skolan skulle inneha för tekniska hjälpme-

del, att OH-projektorn skulle komma att finnas i varje klassrum.

SÅ BLEV DET OCKSÅ, men då vi jämför den apparaten med dagens dokumentkameror så kan vi väl konstatera att de egentligen inte skiljer sig så mycket från varandra. Det är ju inte egentligen så många år sedan OH-projektorerna försvann ur skolan. Magnetofoner, kassettbandsplayare och diaprojektorer samt mekaniska, icke eldrivna, kopieringsapparater var lärarens tekniska hjälpmedel under grundskolans första årtionde. I dag används Ipads, datorer och mobiltelefoner och tekniken har utvecklats enormt mycket.

Ändå är det något som inte förändrats. Skolan har varit, och kommer alltid att vara, ett ställe som handlar om mänskliga kontakter och relationer. Det handlar om elevernas, lärarnas och den övriga skolpersonalens samverkan för en gemensam sak. Alla vuxna som finns i skolan arbetar med ett enda stort huvudmål. De vuxna finns där för att skapa så bra förutsättningar som möjligt för våra barn att bygga sin egen framtid. Denna mänskliga samverkan är värdefull och behöver förvaltas väl. Dagens skola är mindre hierarkisk än förr även om rektorn fortfarande har, och bör ha, en speciell roll som skolans ledare. Numera är eleverna mera "du" med lärarna.

EN AV DEN finländska skolans framgångsfaktorer sägs fortfarande vara arbetsro och koncentration, och att eleverna trots en avslappnad relation till lärarna ändå hyser respekt för de vuxna i skolan. Arbetsro är viktig för att såväl elever som lärare skall orka. Detta är också något vi behöver värna om i den moderna finländska skolan. I dagens skola har vi ettmåstörre antal barn och unga som mår dåligt. Det är en av de stora utmaningarna vi står inför i skolan i dag. Både i hemmen, inom vården och i skolan bör de vuxna gemensamt sträva till att förbättra situationen.

I Kronoby kommun lever vi just nu i en våg av skolindragningar. Från att ha haft ett tiotal skolor i kommunen har vi snart endast tre åk 1-6 skolor, en åk 7-9 skola samt ett gymnasium och en folkhögskola. Har då servicen blivit sämre? Ja, om man tänker på hur geografiskt nära skolan har varit belägen hemmen, så har det blivit sämre. Samtidigt är det också faktiskt en hel del saker som blivit bättre i och med de större enheterna. Om vi ser vad skolorna

kan erbjuda kommuninvånarna i dag, så är skolan numera mycket mera än ett ställe att skicka sitt barn till för några timmar per dag. Skolans personal innehar en kompetens som inte i samma utsträckning funnits tidigare. Dagens melodi är att skolan samarbetar mer och mer med social- och hälsovårdssektorn för att stödja barnfamiljernas situation på bästa sätt.

I KRONOBY, Nedervetil och Terjärv har skolor indragits också tidigare. Som exempel stängdes skolor i Nedervetil enligt följande:

Långbacka 1954, Jolkka 1957, Heimbacka 1961, Norrby 1965 (Nedervetil Norrby), Brännkärr 1969, Murick 1969, Åbacka 1971. Från hösten 1971 undervisades alla elever i den år 1957 nybyggda skolan i Tast, som senare började kallas Nedervetil skola.

I Terjärv har skolor funnits åtminstone i Kolam, Hästbacka, Högnabba och Kortjärvi. Skolorna i Djupsjöbacka och Småbönders har nyligen stängts.

I Kronoby kommun har också ett flertal skolor försvunnit under åren. Skolor har funnits åtminstone i Merjärv, Hopsala och Jeussen. Nu senast var det Norrby skola som drogs in 2018 och på hösten 2019 blir det Påras skolas tur. Söderby skolas verksamhet är planerad att upphöra hösten 2020.

DET KAN KONSTATERAS att skolan i dag är annorlunda än förr, men grundprincipen med skolan är den samma. Att likvärdigt ge alla barn i kommunen ett bra utgångsläge och verktyg för att själva kunna bygga sig en god framtid.

Kronoby kan nog fortsättningsvis kalla sig en bildningskommun, trots alla skolindragningar.

Småbarnspedagogiken, förskolan och den grundläggande utbildningen håller hög nivå.

Medborgarinstitutet erbjuder ett brett utbud av kurser och goda möjligheter till mångsidig fritidssysselsättning. Gymnasiet och folkhögskolan lockar många studerande, varav en stor del kommer från andra kommuner. Vi har tre bibliotek i kommunen, vars personal utöver att låna ut böcker bland annat har ett tätt samarbete med skola och småbarnspedagogik kring barns läsinlärning.

Det som framöver behövs är, att vi noggrant använder pengarna där de gör mest nytta för barnen. Vi behöver värna om att alla barn i kommunen har samma möjligheter, även om vi inte geografiskt sett kan ordna grundläggande utbildning så som tidigare. Jag tror att Kronoby kommun fortsättningsvis är ett bra ställe för ett barn att växa upp i.

TONY WIDJESKOG
Bildningschef

KLOKA ORD FRÅN BARN I KRONOBY

Vad är bra i Kronoby?

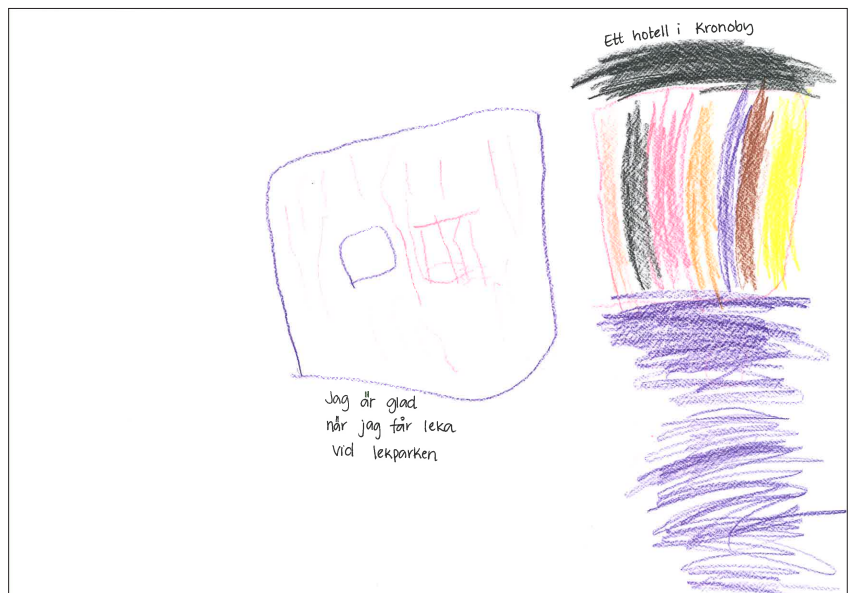
Kvarnbo / Sångsvanen:

- Jag är glad när jag får leka vid lekparken
- Mitt hus i Kronoby. Tycker om att leka på terrassen där och där äter vi också god mat
- Taloni Kruunupyssä
- Mommo och moffa har en bra tvättmaskin
- En regnbåge syns hemma hos mig
- Att köra med båt gör mig glad

Varför är det bra att bo i Kronoby?

Solrosens daghem:

- **Nellie:** Det är roligt att bo med sin familj i "Palmes"
- **Oscar:** He e bra ti bo i "Klobbes"
- **Emelie:** Jag tycker att det är roligt att bygga snögubbar
- **Noah:** För att det finns bra dagis!
- **Isak:** För att man kan rida på hästar
- **Fanny:** För att man har en egen gård
- **Alessia:** Godis, glass och hästar
- **Noah:** För att det finns traktorer
- **Oscar:** För att kommun tar emot pengan
- **Stefan:** Restauranger och kartor
- **Elis:** Det finns mycket bär, bäre e bra. Skog, väg och mitt hus.
- **Oliver:** Vi bor här
- **Robert:** Det finns katter här
- **Daniel:** Bra att bygga snögubbar i Murick
- **Elin:** För att det finns jul
- **Anton:** På skylten står det Nedervetilvägen. Där är det bra att bygga snögubbar. Där är det nästan hela tiden snöbollssnö!
- **Niko:** Därför att det finns bra ställen att simma i och att fiska i.
- **Alma:** För att man kan vara i dagis
- **Nellie:** För att det är fint här
- **Blanka:** Jag gillar att det finns hästar här för då blir min syster glad för hon älskar att rida

ILLALLINEN TAIVAAN ALLA

KRUUNUPYYN KUNTA järjestää ke-säkuun 12. päivä Illallisen taivaan alla nyyttikestiperiaatteella ja houkuttelemme teidät kaikki syömään yhteisen ruokapöydän ääreen. Kokoamme Samlingshusetin taakse pitkän illallispöydän, ja kutsumme kaikki kuntalaiset paikan päälle.

Osallistu yhteiselle suurillalliselle, kutsu mukaan ystäväsi ja pakkaa omaan koriisi ruoat, juomat sekä astiat ja tule paikalle viettämään ikimuistoinen ilta positiivisessa ympäristössä.

Aloitamme illallisen klo.19.00, mutta voit saapua paikalle myös myöhemmin. Luvassa jutustelua, naurua, musiikkia ja mukavaa yhdessäoloa.

MIDDAG UNDER BAR HIMMEL

KRONOBY KOMMUN ordnar den 12 juni Middag under bar himmel med knytlaskkoncept och vi välkomnar er alla att komma med och äta runt ett gemensamt långbord. Vi ställer till med ett långt bord bakom Samlingshuset och välkomnar alla kommuninvånare att delta vid middagsbordet.

Delta i gemensamma middagen, ta med dina vänner och packa ner i korgen mat, dryck samt fat och bestick och kom på plats och delta i en oförglömlig kväll i positiv miljö.

Vi börjar middagen kl.19.00, men man kan även komma på plats senare. Det blir en kväll med prat, skratt, musik och trevligt umgänge.

PYÖRÄILY- TAPAHTUMA 18.5

Kruunupyyn kunta järjestää lauantaina 18. toukokuuta pyöräilytapahtuman klo 10-12. Pyöräilyn kohteena on Alavetelin urheilukenttä, ja voit lähteä matkaan ihan mistä tahansa. 50 ensimmäistä pyörällä paikalle saapunutta ja ilmoittautunutta saa vapaalipun IK Myranin liigaotteluun. Lisäksi arvomme 200 euron lahjakortin kaikkien ilmoittautuneiden kesken. Paikan päällä on tietenkin mehutarjoilu ja verenpaineen mittausta sekä yllätysohjelmaa.

CYKELEVENEMANG 18.5

KRONOBY KOMMUN ordnar lördagen den 18 maj ett cykelevenemang kl. 10-12. Målet är Nedervetil sportplan och du kan starta var som helst. De 50 första som kommer med cykel till sportplanen och anmäler sig får en fribiljett till IK Myrans ligamatch. Dessutom lottas det ut bland alla anmälda en 200 euros presentkort. På plats är det även saftservering och mätning av blodtryck samt annat program.

KAIPAATKO SINÄ JOTAIN IHMISTÄ ERITYISEN PALJON?

- Kutsu heidät Tule tänne! - tapahtumaamme 24.7.

Pietarsaaren seudun yrityksillä menee hyvin ja he tarvitsevat osaavaa työvoimaa. **Tule tänne! Täällä on työtä -rekrytointitapahtuma järjestetään uudelleen Jaakon Päivillä keskiviikkona 24.7.2019 klo15-18.** Paikkana tapahtumalle on Pietarsaaren vanha Palokunnantalo, Kristiinankatu 2 ja tapahtuma on avoin kaikille kiinnostuneille. Päivän aikana esittäytyvät Pietarsaaren seudun yrityksiä, joilla on tarjottavana erilaisia työ-, harjoittelu- tai opinnäytetyömahdollisuuksia. Myös seutumme kuntien edustajat kertovat mm. eri työ-, peruskoulu-, päivähoito- ja vapaa-ajan mahdollisuuksista. Seudun opiskelu- ja asuntomahdollisuudet ovat myös esillä.

Joten onko sinulla sisko, serkku, lapsenlapsi tai entinen luokkakaveri, jota kaipaat erityisen paljon ja toivoisit muuttavan tänne? Nyt toivomme, että käytät tilaisuutta hyväksesi ja kutsut heidät tutustumaan tähän mahtavaan seutuun Tule tänne! -tapahtumassa 24.7. Sinun tulee vain ottaa kuva alla olevasta kullalipusta ja lähetät sen kaikille, jotka haluat houkutella muuttamaan seudullemme. Voit myös leikata kullalipun irti ja postittaa sen.

Tarvitsetko hieman ylitsepuhumisapua? Lisätietoja seudustamme löytyy www.pietarsaareneutu.fi -sivustosta. Tilaisuuden järjestävät: Pietarsaaren seudun Kehittämisyhtiö yhdessä seudun kuntien kanssa.

Lisätietoja antaa: Heidi Matinlassi, heidi.matinlassi@concordia.jakobstad.fi, 010 239 7557

SAKNAR DU NÅGON EXTRA MYCKET?

-Bjud in dem till vårt Kom hit! -evenemang 24.7

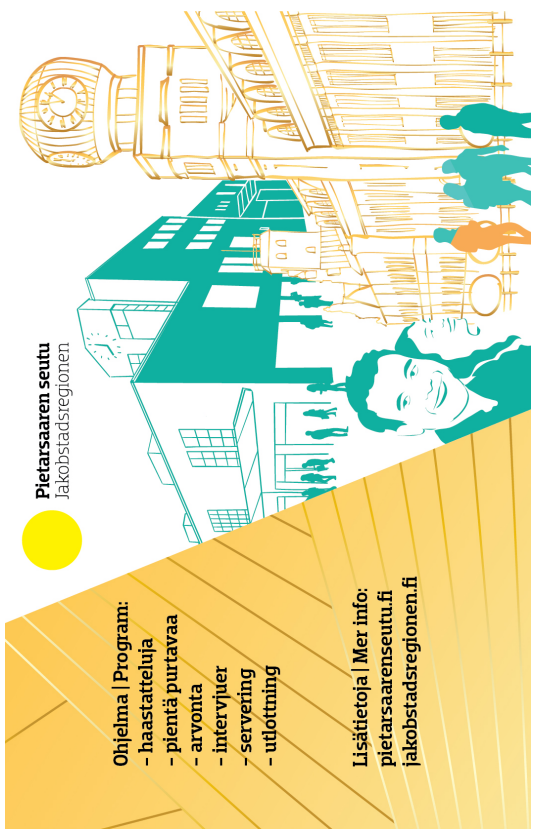
Det går bra för företagen i Jakobstadsregionen och de behöver kunnigt folk. Därför gör vi en favorit i repris och arrangerar under Jakobs Dagar "Kom hit! Här finns jobb"- rekryteringsevenemanget på onsdag 24.7.2019 kl.15-18. Platsen är gamla brandkärshuset i Jakobstad, Christinegatan 2 och evenemanget är öppet för alla intresserade. Under dagen presenterar sig Jakobstadsregionens företag, som kan erbjuda intressanta jobb-, praktikplats- och slutarbetsmöjligheter. Representanter från regionens kommuner är också på plats och berättar om olika jobb-, skol-, dagvårds- och fritidsmöjligheter. Under evenemanget får man också information om boendalternativ och utbildningsmöjligheter i regionen.

Så har du en syster, kusin, barnbarn eller gammal klasskompis som du saknar lite extra och hoppas att kunde flytta hit? Ta chansen och bjud in dem för att bekanta sig med denna fantastiska region under Kom hit! -evenemanget den 24.7. Det enda du behöver göra är att ta en bild på guldbiljetten nedan och skicka den till alla du känner som du vill locka att flytta till vår region. Du kan också klippa ut guldbiljetten och posta den.

Behöver du lite övertalningshjälp? Mer information om vår region finns på www.jakobstadsregionen.fi.

Evenemanget arrangeras av: Jakobstadsregionens Utvecklingsbolag Concordia tillsammans med regionens kommuner.

Mer info fås av: Heidi Matinlassi, heidi.matinlassi@concordia.jakobstad.fi, 010 239 7557

Pietarsaaren seutu
Jakobstadsregionen

Ohjelma | Program:

- haastatteluja
- pientä purtavaa
- arvonta
- intervjuer
- servering
- utlottning

Lisätietoja | Mer info:
pietarsaareneutu.fi
jakobstadsregionen.fi

Gamla Brandkärshuset | Vanha Palokunnantalo
Christinegatan 2 Kristiinankatu
Jakobstad | Pietarsaari

Välkommen till ett ypperligt tillfälle att bekanta dig med Jakobstadsregionens företag och kommuner!

Under dagen kan du träffa företagsrepresentanter och höra vad företagen jobbar med, vad som är aktuellt just nu, vilken typ av kompetens företaget söker och varför det kunde vara intressant att jobba vid just det företaget. Du har möjlighet att fråga om praktik- eller slutarbetsmöjligheter, kanske till och med bli rekryterad till ett jobb - ta chansen!

Du kan också bekanta dig med regionens kommuner och få information om lediga jobb, tonter, skolor, dagis, fritidsaktiviteter osv. Också olika bostads- och utbildningsmöjligheter i vår region lyfts fram.

ons
ke
24.7.2019
klo
kl.
15-18

Tervetuloa loistavaan tilaisuuteen tutustua Pietarsaaren seudun yrityksiin ja kuntiin!

Päivän aikana voit tavata yritys- ja kuntajärjestäjiä, jotka kertovat mielellään yrityksensä toiminnasta, mikä on ajankohtaista juuri nyt, millaista osaamista he etsivät sekä miksi yritys on kiinnostava paikka työskennellä. Saat tilaisuuden keskustella heidän kanssaan mahdollisista harjoittelupaikoista ja loppuyömahdollisuuksista, kenties voit jopa saada työpaikkatarjouksen - tartsu tilaisuuteen!

Voit tutustua seutumme kuntiin, joilta saat tietoa työpaikoista, tonteista, kouluista, tahoista, vapaa-ajanharastuksista jne. Myös seutumme eri asunto- ja koulutusmahdollisuudet nostetaan esille.

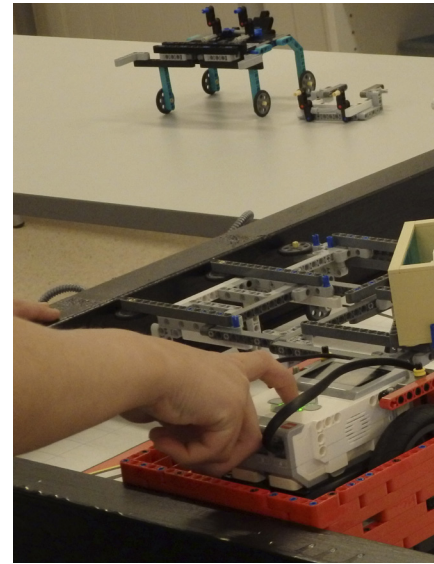
KRONOBY MI:S SOMMARKURSER 2019

De flesta MI-kurser pågår endast under vinterhalvåret, men MI erbjuder också några sommarkurser. Kati Westers omtyckta hundkurser för både valpar och äldre hundar hålls på Idrottshallens grusplan på söndagar i maj. Anita Storm, ekologirådgivare på Marthaförbundet, kommer att tillverka kallrörd tvål på Gillestugan tisdagen 28.5 och onsdagen 5.6 tar hon oss ut på en örtvandring på Kortjärvi naturstig. Då plockar vi med oss växter som vi sedan gör till ett litet husapotek mot insektbett, myggspray, hosta osv. Kurserna med Anita Storm ordnas i samarbete med Marthaförbundet.

Jonny Björkström håller robot workshop på folkhögskolan för sommarlovs-

lediga barn och ungdomar första veckan i juni. FLL (First Lego League) pågår hela veckan och passar dem som är över 12 år och har erfarenhet av programmering med Lego Mindstorms. Grundkursen däremot pågår endast två dagar och lämpar sig för över 10-åringar. Efter som kurserna är i gång från kl. 9-15 ingår både lunch och mellanmål i folkhögskolans matsal i kursavgiften.

Sommaryoga i Nederve til med Kai Heikkilä börjar i maj och fortsätter i juni och augusti. Nyhet för i år är att sommaryoga erbjuds även i Terjärv i augusti. Båda yogakurserna hålls utomhus på respektive skolas miniplan och inomhus i gymnastiksalen ifall vädret är för kallt eller regnigt för utomhusyoga. För båda yogakurser gäller kontantbetalning 5 € per

Robot workshop -kurs för barn och ungdomar.

Nästa läsårs kurser och föreläsningar planeras på kansliet under våren och försommaren. Ta kontakt med Kronoby MI om du har idéer om nya kurser eller om

TJÄRA PÅ GÅNG I NEDERV

Det har gått tio år sedan tjärdalsveckan ordnades senast, så nu är det dags igen.

Tjärdalen tänds vid Seljes onsdagen den 3 juli kl. 19.00.

– 1999 återupptogs Tjärveckan efter nästan 50 års uppehåll och då beslöt man att vi ska bränna tjära vart tionde år. Det krävs ju en hel del engagemang redan flera år före man ska sätta ihop en tjärdal, så det är inget man gör hastigt, berättar Ole Gustafsson som sitter med i planeringsgruppen.

Dalen tänds av en högt uppsatt person. Tidigare har det varit ministrar som tänt men ännu är det hemligt vem som får äran i år.

Under öppningen av tjärdalsveckan kan man också ta en titt på demonstrationer av gamla arbetsredskap och maskiner, pärthyvling och pärtspikning.

Då tjärdalen har blivit tänd ska man vakta den i en vecka, dygnet runt.

– 2-3 personer är på plats samtidigt. Hembygdsfören-

Tjära tappas vid tjärdalen 6.7.

ingen har folk som kommer på plats, men vi hoppas också locka ungdomar med

oss. Man behöver inte vara expert då man kommer, utan man lär sig nog på plats. Och

Vill så gärna att du kommer hit!
Tjörne ritt kovast, ett tulet kämme!

BIBLIOTEKET I KRONOBY satsar på barn och ungas läsning

Biblioteket i Kronoby försöker aktivt nå alla åldrar med läsfrämjande verksamhet. Huvudbiblioteket i Kronoby och filialbiblioteken i Nedervetil och Terjärv håller sagostunder för daghemsgupper, plockar ihop stora bokpaket till skolor och daghem enligt deras önskemål, och tar emot grupper med barn och ungdomar som kommer in och lånar böcker. Bokbussen besöker också daghem och skolor i hela kommunen. Från och med januari 2019 ville man stärka det läsfrämjande uppdraget ytterligare genom att anställa en bibliotekspedagog som verkar i hela kommunen.

Under vintern och våren 2019 har biblioteket tillsammans med kommunens skolor genomfört två större satsningar på läsfrämjande verksamhet för elever i årskurserna 1-6 och 7-9.

KRONOBY RUNT – EN LÄSRESA

I KRONOBY kommun finns en aktiv läsgrupp som består av en lärarrepresentant från varje lågstadieskola och två biblioteksanställda. Tillsammans planerar läsgruppen varje år ett gemensamt läsprojekt som pågår samtidigt i alla kommunens lågstadieskolor. Tanken är att alla skolor genomför samma program samtidigt. På så sätt behöver inte varje skola och klass hitta på eget innehåll själva. Klasserna och skolorna inspireras också av varandra och läsprojektet sprider en slags festivalstämning kring sig som också når våra bibliotek. Det är mycket värdefullt att få utbyta idéer och erfarenheter mellan skolorna och biblioteken i läsgruppen. Det underlättar också arbetet för biblioteket mycket genom att få ingå i läsgruppen, var med om att planera programmet, och därmed kunna serva skolorna så bra som möjligt med böcker och bokprat.

I ÅR VAR TEMAT för läsprojektet Kronoby och man genomförde läsprojektet under några veckor före

Genom utmaningen i Library Lover bekantar sig ungdomar med olika typer av genrer och texter.

sportlovet. Varje klass fick en stor karta över Kronoby kommun och genom att läsa böcker samlade eleverna på sig kilometer som de kunde resa med inom kommunen. Starten gick vid kommungården och sammanlagt 26 platser i kommunen kunde eleverna besöka. När eleverna nådde en av dessa byar eller ställen fick de vara med om saker knutna till just den platsen. På detta sätt fick eleverna lära sig intressanta saker om hela vår kommun.

En av höjdpunkterna var kanske när eleverna kom fram till Brinksidan i Terjärv och fick smaka på lemonad från Terjärv läskedrycksfabrik, eller pappersflygplanstävlingarna som ordnades vid flygfältet. Eleverna kunde också råka på besvärigheter, i Merjärv lärde sig eleverna om den gamla arbetsrättningen och därefter måste de sitta inne 5 minuter knäpptysta istället för att gå ut på rast.

Tyngdpunkten under läs-

projektet låg ändå på läsningen, och det lästes verkligen mycket under de två och en halv veckorna som projektet pågick. Vi uppskattar att lågstadieleverna sammanlagt läste över 4000 böcker, eller i medeltal hela 9 böcker per elev.

LIBRARY LOVER – EN LÄSUTMANING FÖR HÖGSTADIELEVER

UNDER MÅNADERNA april till slutet på juni ordnades en läsutmaning som riktat sig till högstadielever. Det är en kampanj som heter Library Lover som flera andra öst-erbottiska bibliotek också kommer att genomföra.

The Library Lover Game är utformat som ett spel både för ungdomar som gillar att läsa och för de som inte ser sig som inbitna läsare. Genom utmaningen bekantar sig ungdomarna med många olika typer av genrer och tex-

ter. Det är inte heller antalet böcker eller sidor som står i fokus, ungdomarna kan välja en så tjock eller tunn bok som de önskar. Grunden för varje läsuppgift är att läsa i 30 minuter och sedan svara på några frågor. Spelet består sammanlagt av tre olika utmaningar som belönas med priser.

Många elever i årskurserna 7-9 har deltagit i läsutmaningen, i ett par klasser har spelet till och med tagits in som en del av modersmålsundervisningen.

TILLS NÄSTA läsår finns redan långtgående planer på hurdan läsfrämjande verksamhet biblioteket ska erbjuda. I och med det fina samarbetet mellan skolorna och biblioteken i kommunen har vi alla möjligheter att fortsätta jobba tillsammans och hjälpa våra barn och unga att bli ännu skickligare läsare.

LENA SÅGFORS
Bibliotekspedagog
i Kronoby kommun

ga i juli på MI.

du själv vill vara timplärare. Mer info om MI och vad som är aktuellt just nu hittar du på vår hemsida mi.kvarnen.fi eller på vårt facebook och instagram-konto.

PETRA SKANTSI

ETIL

vad kan vara skönare än sitta vid en tjärdal en skön och lugn sommarnatt, påpekar Gustafsson.

Själva tjärtappningen vid tjärdalen börjar på lördagen 6 juli kl. 18.30.

MYCKET PROGRAM

UNDER TJÄRVECKAN är det också mycket annat program på gång. Det är Hembygdsföreningen som koordinerar programmet och eftersom tjärdalsveckan och Nedervetilveckan i år slagits ihop så bidrar de flesta föreningar i Nedervetil med något program.

Det blir teater med Näver Ant, allsång, daladans och Nedervetiloppet på cykel. Mycket annat är också planerat, men ett slutligt program kommer närmare evenemanget.

- Det blir en trevlig vecka där vi för fram Nedervetil, hur bra det är att bo här och att vi är bra folk. Program finns för alla åldrar och jag tror programmet engagerar många, konstaterar Gustafsson.

Text: PIA BYSKATA

GLÄDJE I VARDAGEN

Greger Haga håller på med allt möjligt då han är på Regnbågen. Bäst gillar han vävning och långa promenader utomhus, men även att vara i orkestern är roligt och "Guldbruna ögon" är hans favoritsång.

Effektiv verksamhet med ett leende på läpparna. Så kan man beskriva atmosfären som möter en då man stiger in på Regnbågen. Här jobbar man med glädje, håller njutningsfyllda pauser och pratar med besökare.

Regnbågen är en dag- och arbetsverksamhet för personer med funktionsnedsättning som drivs av Soite. Regnbågen har hållit på i 21 år och verksamheten har funnits i den nuvarande fastigheten mitt i Kronoby centrum sedan november 2015.

- Jag trivs så bra här. Jag är här varje vardag, berättar Greger Haga.

Han har erfarenhet av att jobba i fastigheten redan före den blev Regnbågens utrymmen.

- Jag jobbade här tidigare då det var Haga-market här, så jag känner bra till stället.

Det är i medeltal 15 personer dagligen på Regnbågen. Serviceförman Sonja Tallgård berättar att det nog finns plats för flera vid behov.

- Vi har nog möjlighet att ta emot några till, men inte för många för då blir utrymmen för små. Men annars är vi jättenöjda med våra utrymmen. I jämförelse med gamla stället är det här ett underbart ställe.

Och utrymmet är ju fint. Det finns snickeri, måleri, vävsalar, terapirum, kök... Allt som behövs.

- Vi kokar mat dagligen, planerar matlistorna själv, handlar och kokar. Alla har även matbiljetter som de köper lunchen med, berättar Tallgård.

”

Mera underleverantörsarbeten

De nya utrymmena för måleriet och snickeriet togs emot med stor glädje. Kommunen belönade i december Regnbågen med utmärkelsen årets talkoinsats inom idrottssektorn för alla dom fina vandringskyltarna de har gjort.

- Skyltarna vid naturstigarna är vi stolta över. Men vi är ju kända också för våra målade sopborstar, men vi gör så mycket annat också. Fågelholkar, kastrullunderlägg och i vävsalarna gör vi mattor och dukar.

Dessutom sköter Regnbågen även underleverantörsarbeten åt olika företag med att bland annat plocka olika

Jens Bjon trivs bra på Regnbågen. Han gör ofta kastrullunderlägg och tycker det är roligt att göra. En del av färgerna är dock svårare än andra att hålla på med.

saker i påsar och klistra etiketter på krukor.

- Vi tar gärna emot mera underleverantörsarbeten för de känns meningsfulla. Arbeten som ska strimlas, sätta på adresslappar, lägga i kuvert med mera. Vi är ett duktigt gäng som klarar av mycket, påpekar Tallgård.

Tommy Johnsson är en av dem som varit med och gjort vandringskyltarna.

- Det är så olika på folk, andra tycker om ett och andra om annat. Jag jobbar också i stället med hästar och det är roligt.

ORKESTERN UPP-TRÄDER GÄRNA

Det är inte bara jobb som gäller vid Regnbågen. Det är promenader, gym vid Herberts Hus och musik. Regnbågen har även en egen orkester.

- Vi spelar och sjunger och har också uppträtt på julfester och olika evenemang. Vi kommer gärna och spelar om någon behöver en bra orkester, berättar Tallgård.

Det är hålligång nästan jämnt och nytt planeras med jämna mellanrum.

- Idéer kommer av både dem som är här och personalen, men även av anhöriga. Personalen försöker också delta aktivt på kurser för att få nya idéer. Vi har det jättestrengt här och alla trivs, så det ska vi fortsätta med.

- Alla är också hjärtligt välkomna att besöka oss här på Regnbågen. Vi har en butik med hantverk som vi gjort, som är öppen varje vardag kl.9-15, men man kan komma in annan tid också.

Text och foto:
PIA BYSKATA

OM KOMMUN-SAMMANSLAGNINGEN 1969

Så här skrev Walter Jungner om sin hemkommun Kronoby på Österbottniska Posten Fredagen den 18 april 1969

DEN FÖRSTA JANUARI 1969 blev en vändpunkt i Kronoby sockens historia. Då genomfördes den frivilliga kommunsammanslagningen av Terjärv, Nedervetil och Kronoby. Nyttan av denna sammanslagning till en kommun får framtiden utvisa.

I 362 år har Kronoby varit en självständig kommun, ty den 22 augusti 1607 fick Kronoby sitt fundamentsbrev av konung Karl IX. Till åminnelse av konungens kröning samma år fick den nya socknen namnet Cronoby och fick tillstånd att bära en krona till vapen i sitt sockensigill.

Tidigare hade Kronoby varit delat mellan Pedersöre och Karleby. Ån utgjorde rån. Till den nya socknen hörde fyra byar: Påras, Terjärv, Hopsala och Knivsund i Öja. Vi har således kommit nästan till samma läge nu när storkommunen kom till. Öja har visserligen gått till Karleby, men istället fick vi Nedervetil.

Folkmängden var vid socknens tillkomst ca tusen personer. Märkligt var att denna befolkning till 30 procent bestod av s.k. obe-suttna. Samma procentmängd icke jordbrukare har vi också nu.

Det var en idog och arbetsam befolkning som levde på denna tid. Krig och fattigår fick de uppleva.

Jordbruksredskapen bestod av liar, skärar, spadar och gaffelplogar. Åkern såddes första året med korn, andra året råg och tredje året stod åkern i träda. Utvecklingen försigick långsamt.

Men folkmängden växte. På 1700-talet fanns det redan mellan 3 000 och 3 500 personer. Orsaken till detta var att ett skeppsvarv på Jouxholmen kom till. Det var svenska amiralitetet som begynte bygga skutor. Hundratal båtar, större och mindre, löpte av stapeln där. Ibland var arbetsstyrkan 260 personer. Men i slutet på 1600-talet upphörde skeppsvarvet att bygga krigsfartyg men skeppsbyggeriet fortsatte ännu till slutet av 1700-talet.

Landshövdingen över Västerbotten och Österbotten Jonas Gran bosatte sig 1662 i Kronoby och Kronoby blev således residensort.

1628 uppfördes det första hospitalet i Österbotten i Kronoby på Korsholmen. Det var till en början spetälskesjukhus men sedan de spetälskas antal nedgått fördes också sjuksjuka och utfattiga till denna inrättning som omfattade sjukhus, egen kyrka en hel mängd hus och gårdar bl.a. på Fiskarholmen där fogden bodde. Denna Fiskarholms lägenhet

FÖLJ KRONOBY I SOCIALA MEDIER

Ifall du använder sociala medier och inte har sett det ännu, så finns Kronoby kommun med. Så nu är det dags att söka kommunens konton på sociala medier och följa oss, för att snabbt och behändigt få reda på allt som händer i kommunen.

Kommunens instagram-konto finns under namnet **kronobykruunuppy**. På kontot berättar vi om många evenemang, nyheter och specialiteter. Bland annat berättar många daghem på instakontot om vad barnen håller på med i daghemmen. Dessutom har vi på instagram varje månad en tematävling, där man kan vinna presentkort genom att hashtagga #kronoby50 på sitt foto. Det lönar sig att delta!

Kommunens kultur och fritid har eget instagramkonto under namnet **kulturikronoby**. Bibliotekets instakonto hittas med namnet **kronobykommunbibliotek**. Kommundirektör Malin Brännkärr är aktiv på some och i insta finner du henne under namnet **kronobykd**.

Kommunen har också egna facebook-sidor, där vi berättar om aktuella saker och händelser och där kommuninvånarna har en möjlighet att berätta sina åsikter och delta i diskussioner.

Kommunen har också öppnat ett twitterkonto under namnet **KronobyKruunuppy**, där vi bland annat skickar ut direkta tweet från kommunfullmäktiges möten.

SEURAA KUNTA SOSIAALISESSA MEDIASSA

Jos käytät sosiaalista mediaa, etkä ole vielä huomannut, että Kruunupyy kuntakin löytyy sieltä, niin nyt on aika etsiä kunnan tilit seurattavaksi. Kunnan instagram-tili löytyy nimellä **kronobykruunuppy** ja siellä kerromme kuvin ja tekstein monista tapahtumista, uutisista ja erikoisuuksista. Muun muassa monet päiväkodit kertovat tilin kautta minkä parissa lapset juuri silloin puuhastelevat. Lisäksi järjestämme insta-tililläämme kuukausittain teema-kilpailuja, joissa voi voittaa lahjakortteja merkitsemällä kuvaansa #kronoby50. Kannattaa osallistua!

Myös kunnan kulttuuri- ja vapaa-aikapuolella on oma tili instagramissa ja se löytyy nimellä **kulturikronoby**. Kirjaston oma instagram-tili löytyy nimellä **kronobykommunbibliotek**.

Kunnanjohtaja Malin Brännkärr somettaa myös usein ja instassa hänet löytää nimellä **kronobykd**.

Kunnalla on myös oma facebook-sivu, jolla kerromme ajankohtaisista asioista, järjestämme kyselyjä ja annamme kuntalaisille mahdollisuuden osallistua keskusteluihin ja kertoa mielipiteensä. Kunta on avannut tilin myös twitteriin nimellä **KronobyKruunuppy**, johon twiittailaan livenä muun muassa kunnanvaltuuston kokouksista.

UTSTÄLLNINGAR PÅ KOMMUNGÅRDEN

Konstnärer, hantverkare samt förening kan hålla utställningar avgiftsfritt på Kommungården. Kontakta kommunens informatör; **pia.byskata@kronoby.fi** för att reda ut möjligheter för utställning vid viss tidpunkt.

NÄYTTELYITÄ KUNNANTALOLLA

Taiteilijoilla, käsityöharrastajilla ja yhdistyksillä on mahdollisuus järjestää maksutta näyttelyitä Kunnantalolla. Mahdollisuutta näyttelyin järjestämiseen Kunnantalolla tiettyyn ajankohtaan voi tiedustella kunnan tiedottajalta; **pia.byskata@kronoby.fi**.

Evenemangskalender

MAJ

- 11.5 Storloppis i idrottshallen, kl.10-15
- 11.5 Vårmarknad i Terjärv centrum
- 18.5 Cykelevenemang till Nedervetil sportplan, kl.10-12
- 18.5 IK Myran-Åland United, damernas ligamatch kl.14.00
- 18.5 Konsert på Bråtö byahem kl.18.00
- 19.5 Öppet hus på Kronoby folkhögskola och MI kl.11-16
- 19.5 IK Myran-Esse IK/II, fjärde divisionsmatch kl.14.00
- 22.5 Ärevarvet i Nedervetil, Nedervetil sportplan kl.19.00
- 30.5 Flygaredagen vid Kronoby flygfält kl. 10.00-17.00
- 30.5 IK Myran-Friska Viljor, fjärde divisionsmatch kl.19.00
- 19.6 med Torgares musikalgång
- 19.6 IF Åsarnas DT, Nedervetil sportplan kl.18.00
- 26.6 IF Åsarnas förenings-tävling (FIS), Nedervetil sportplan
- 27.6 IK Myran-PeFF, fjärde divisionsmatch kl.19.00
- 29.6 Tidsresa till 1800-talet på Tolvmansgården i Hopsala
- 30.6 IK Myran-Ilves, damernas ligamatch kl.17.00
- Invigning av beach volleyplanen vid Bråtö byahem

JUNI

- 3.-4.6 IF Åsarnas Kick-off läger för 7-15-åringar, Nedervetil sportplan
- 3.-4.6 Schools out Rock, övernattningsläger på Kronoby folkhögskola
- 5.6 Pensionärsföreningars fest vid Emet
- 8.6 IK Myran-JyPK, damernas ligamatch kl.14.00
- 12.6 Middag under bar himmel vid Samlingshuset kl.19.00
- 13.6 Peace, Love and Prana yoga och after yoga vid Gillestugan kl.17.30
- 13.6 IK Myran-TUS, fjärde divisionsmatch kl. 19.00
- 15.6 FinnBrass spelar sommarmusik på Hästöskatan kl.19.30. Inträdesavgift.
- 16.6 Konsert på Torgare
- 3.-10.7 Nedervetil-/Tjärdalsveckan
- 3.7 Öppning av tjärdalsveckan - tjärdalen tänds i Seljes kl.19.00
- 4.7 IK Myran-GBK/II, fjärde divisionsmatch kl.19.00
- 5.7 Nedervetiloppet på cykel, start kl.19.00 från Nedervetil skidstuga
- 6.7 Krombidan vid Samlingshuset kl.9.00-13.00
- 6.7 IK Myran-HJK, damernas ligamatch kl.13.00
- 6.7 Tjärtappning vid tjärdalen i Seljes kl.18.30
- 8.7 IK Myran-OuHu, fjärde divisionsmatch kl.19.00
- 9.7 Kronoby 50 sommarfest vid Herberts Hus, kl.14.00
- 10.7 Bildkonstens dag kl.11-14
- 13.-14.7 Hembygdsgårdar i Terjärv
- 13.7 IF Åsarnas knattestafett DM, Nedervetil sportplan
- 13.7 Sommarmarknad vid

JULI

- 3.8 Gammaldagsmarknad på Tolvmansgården kl.9-15
- 3.8 Grisfest i Nedervetil
- 8.8 IK Myran-FF Jaro/U23, fjärde divisionsmatch kl.19.00
- 9.8 Yoga & brunch vid Emmes Retreat kl. 9.30
- 10.8 IK Myran-TPS, damernas ligamatch kl.15.00
- 21.8 IF Åsarnas förenings-tävling (FIS), Nedervetil sportplan kl.18.00
- 22.8 IK Myran-RyPK-84, fjärde divisionsmatch kl.19.00
- 23.8 Singelpicnic
- 24.8 Tomtfestival
- 24.8 IK Myran-Ons, damernas ligamatch kl.14.00
- 26.8 MI börjar ta emot anmälningar till höstens och vårens kurser kl.9.00
- 31.8 IF Åsarnas föreningscup-final, Nedervetil sportplan kl.10.00

AUGUSTI

- 14.7 Hembygdsgården i Terjärv
- 17.7 IF Åsarnas förenings-tävling (FIS), Nedervetil sportplan kl.18.00
- 20.7 Tidsresa till år 1969 på Tolvmansgården i Hopsala
- 25.7 IK Myran-No Stars, fjärde divisionsmatch kl.19.00
- 27.7 IK Myran-Honka, damernas ligamatch kl.15.00
- 31.7 Seljes-triathlon kl.19.00

SEPTEMBER

- 5.9 IK Myran-LBK, fjärde divisionsmatch kl.18.30
- 21.9 IK Myran-Sääripotku,

fjärde divisionsmatch kl.14.00

Vilja: Strövtåg i hembygden, vokalsång och berättelser

Skördefest

Höstvandring

OKTOBER

1969 fest

NOVEMBER

Må bra månad med föreläsningar, workshops, träningar

DECEMBER

5.12 Decemborgala

IF Åsarnas träningar (FIS) varje onsdag kl. 18.00.

IK Kronans gymnasier ordnar Sommar Zumba varje tisdag i juni och juli kl.19.30 med start 4.6.

Yogakurs Vårflöde och detox i Hopsala byagård varje onsdag i maj kl.18.30-20.00. Tilläggsinfo: www.ninasyogiska.com.

Sommaryoga vid Emmes Retreat onsdagar 5.6, 19.6 och 31.7 kl.18.30.

Morgonyoga på stranden på Norrby simstrand, tisdagar 25.6-6.8 kl. 9.00.

Tapahtumakalenteri

TOUKOKUU

- 11.5 Suurkirppis urheiluhallissa, klo.10-15
- 11.5 Kevätmarkkinat Teerijärven keskustassa
- 18.5 Pyöräilytapahtuma Alavetelin urheilukentälle, klo.10-12
- 18.5 IK Myran-Åland United, naisten liigaottelu klo.14.00
- 18.5 Konsertti Brätöbyn kylätalolla alkaen klo.18.00
- 19.5 Avoimet ovet Kruunupyyn kansalaisopistolla ja kansanopistolla klo.11-16
- 19.5 IK Myran-Esse IK/II, miesten nelonen klo.14.00
- 22.5 Alavetelin kunnia-kierros, Alavetelin urheilukenttä klo.19.00
- 30.5 Ilmailupäivä Kruunupyyn lentoasemalla klo.10.00-17.00
- 30.5 IK Myran-Friska Viljor, miesten nelonen klo.19.00
- 15.6 FinnBrass soittaa kevyttä kesämusiikkia Hästöskatalla klo.19.30. Sisäänpääsymaksu.
- 16.6 Torgaren musikaaliporukan konsertti Torgarella
- 19.6 IF Åsarna piirikisat, Alavetelin urheilukenttä klo.18.00
- 26.6 IF Åsarna kisat (FIS), Alavetelin urheilukenttä
- 27.6 IK Myran-PeFF, miesten nelonen klo.19.00
- 29.6 Aikamatka 1800-luvulle Tolvmansgårdenilla Hopsalassa
- 30.6 IK Myran-Ilves, naisten liigaottelu klo.17.00

Brätö kyläyhdistyksen beachvolleykentän avajaiset

HEINÄKUU

- 3.-10.7 Alaveteli-/Tervaviikko
- 3.7 Tervaviikon avajaiset - tervahauta sytytetään Seljeksessä klo.19.00
- 4.7 IK Myran-GBK/II, miesten nelonen klo.19.00
- 5.7 Alaveteliäjo pyörällä, lähtö klo.19.00 Alavetelin hiihtomajalta
- 6.7 Kruunupyypäivä Samlingshusetilla klo.9.00-13.00
- 6.7 IK Myran-HJK, naisten liigaottelu klo.13.00
- 6.7 Tervaa valutetaan tervahaudasta Seljeksessä klo.18.30
- 8.7 IK Myran-OuHu, miesten nelonen klo.19.00
- 9.7 Kruunupyypyy 50 kesäjuhla Herberts Husilla, klo.14.00
- 10.7 Maalaustaiteen päivä klo.11-14
- 13.-14.7 Kotiseutupäivät Teerijärvellä
- 13.7 IF Åsarna knattestafett DM, Alavetelin

KESÄKUU

- 3.-4.6 IF Åsarna Kick-off leiri 7-15 -vuotiaalle, Alavetelin urheilukenttä
- 3.-4.6 Schools out Rock, yöpymisleiri Kruunupyyn kansalaisopistolla
- 5.6 Eläkeläisyhdistysten juhla Emetissä
- 8.6 IK Myran-JyPK, naisten liigaottelu klo.14.00
- 12.6 Illallinen taivaan alla Samlingshusetilla klo.19.00
- 13.6 Peace, Love and Prana jooga ja after jooga Gillestuganilla klo.17.30
- 13.6 IK Myran-TUS, miesten nelonen klo.19.00

- 13.7 Kesämarkkinat Teerijärven kotiseutumuseolla
- 14.7 Kotiseutujuhla Torgarella
- 17.7 IF Åsarna yhdistyskisa (FIS), Alavetelin urheilukenttä klo.18.00
- 20.7 Aikamatka vuoteen 1969 Tolvmansgårdenilla Hopsalassa
- 25.7 IK Myran-No Stars, miesten nelonen klo.19.00
- 27.7 IK Myran-Honka, naisten liigaottelu klo.15.00
- 31.7 Seljes-triathlon klo.19.00

ELOKUU

- 3.8 Vanhanajan markkinat Tolvmansgårdenilla klo.9-15
- 3.8 Sikajuhlat Alavetelissä
- 8.8 IK Myran-FF Jaro/U23, miesten nelonen klo.19.00
- 9.8 Jooga & brunssi Emmes Retreat klo.9.30
- 10.8 IK Myran-TPS, naisten liigaottelu klo.15.00
- 21.8 IF Åsarna yhdistyskisa (FIS), Alavetelin urheilukenttä klo.18.00
- 22.8 IK Myran-RyPK-84, miesten nelonen klo.19.00
- 23.8 Sinkkupiknik
- 24.8 Tonttifestivaali
- 24.8 IK Myran-Ons, naisten liigaottelu klo.14.00
- 26.8 Ilmoittautuminen kansalaisopiston kurseille alkaa klo.9.00
- 31.8 IF Åsarna yhdistys cup-finaali, Alavetelin urheilukenttä klo.10.00

SYYSKUU

- 5.9 IK Myran-LBK, miesten nelonen klo.18.30
- 21.9 IK Myran-Sääripotku, miesten nelonen klo.14.00

Vilja: Kotiseutuvaelluksia, lauluja ja tarinoita

Sadonkorjuujuhlat

Syysvaellus

LOKAKUU

1969 juhlat

MARRASKUU

Voi hyvin kuukausi; luentoja, työpajoja, harjoituksia

JOULUKUU

5.12 Joulukuun gaala

IF Åsarna harjoitukset (FIS) keskiviikkoisin klo.18.00

IK Kronanin voimiste-lijat järjestävät KesäZumbaa joka tiistai kesä- ja heinäkuussa alkaen 4.6 klo.19.30

Joogakurssi Kevätvirtaus ja puhdistus Hopsalan kylätalolla joka keskiviikko touku-kuussa klo.18.30-20.00. Lisätietoja: www.ninasyogiska.com

Kesäjooga Emmes Retreatissa keskiviikkoisin 5.6, 19.6 sekä 31.7 klo.18.30

Aamujoogaa rannalla Norrbyn uimarannalla tiistaisin 25.6-6.8 klo.9.00

MAALAUSTAITEEN PÄIVÄ 10.7

KRUUNUPYYN KUNTA osallistuu kuvataiteen päivään 10.7 kun koko Suomi maalaa. Päivä on myös Helene Schjerfbeckin syntymäpäivä. Suurella Maalaustapahtumassa voi jokainen maalata, piirtää tai tehdä yhteistaideteoksen! Tekniikka on vapaa! Tapahtumaan voi ottaa osaa yksin, yhdessä, ryhmässä tai seurassa.

Kokoonnumme Alavetelin koululle, jossa lapset saavat maalata kiviä. Nämä kivet tullaan myöhemmin siirtämään uuden koulun pihalle taideteokseksi. Luvassa on myös paljon muuta hauskaa. Seuraa kunnan kotisivuja, jonne päivitämme tapahtumasta lähempänä ajankohtaa.

BILDKONSTENS DAG 10.7

Kronoby kommun deltar i Bildkonstens dag den 10.7 då hela Finland målar. Dagen är även Helen Schjerfbeck's födelsedag. Under den Stora Målarevenemang dagen kan var och en måla, teckna, eller delta i skapandet av olika konstalster. Man kan deltaga ensam, tillsammans med andra, i grupper, som följeslagare eller som deltagare i en större grupp! Tekniken är fri!

Vi samlas vid Nedervetil skola, där barnen får måla på stenar. Stenarna kommer senare att flyttas till den nya skolan, som ett konstverk på gården. Det är även mycket annat roligt på gång under dagens lopp. Följ med kommunens hemsidor, dit vi uppdaterar programmet närmare evenemanget.

SOMMARSSPORTIS

Under juli månad ordnas sommarsportis för barn i lågstadiet i Kronoby. Under sommarsportis får barnen prova på olika sporter och lekar utomhus tillsammans med ledarna.

Tidtabellen är följande:

1-5.7 Sommarsportis i Terjärv åk 1-3 kl. 09.00-12.00 och åk 4-6 kl. 12.30-15.30

8-12.7 Sommarsportis i Nedervetil åk 1-3 kl. 09.00-12.00 och åk 4-6 kl. 12.30-15.30

15-19.7 Sommarsportis i Kronoby åk 1-3 kl. 09.00-12.00 och åk 4-6 kl. 12.30-15.30

Anmälningar görs till fritidskoordinatörerna Hanna Lindholm via e-post (hanna.lindholm@kronoby.fi) eller per telefon (040 8679 739). Ingen deltagaravgift och begränsat antal platser. Egen försäkring. **Sista dagen för anmälan 31.5.** Ett infobrev med mera information skickas senare till deltagarna.

Maria Fernanda Rueda trivs så bra med att bo i Småbönders och tycker det är ett av hennes finaste livserfarenheter.

STORSTAD BYTTES UT MOT LUGNET

Det är inte varje dag man byter ut Colombia mot Småbönders, men det har Maria Fernanda Rueda gjort och trivs utmärkt.

Maria bodde i Argentina då hon fick möjligheten att komma till Finland och Småbönders för två år sedan.

– Jag fick en chans att jobba som au pair i Småbönders och nappade på möjligheten. Jag har alltid gillat nordiska länder, så beslutet att flytta hit var inte svårt.

Au pair jobbet tog slut efter den bestämda tiden, men Maria bestämde sig för att stanna kvar. Just nu lär hon sig svenska på folkhögskolan, för att kunna börja studera.

– Jag ska börja studera till sjuksköterska då min svenska är tillräckligt bra för studier. Nu väntar jag även på uppehållstillstånd så får jag sedan börja jobba på Rani Plast med att packa, berättar Maria.

Men varför byta ut Colombia mot Småbönders?

– Småbönders är ett familjärt ställe, där jag trivs bra. Jag har lägenhet i Terjärv, men spenderar

största delen av tiden i Småbönders. Där känner alla varandra och det är lätt att röra på sig från ett ställe till ett annat.

ÄLSKAR VINTERN

MARIA ÄR MERA van med storstäders trafik, där det tar lång tid att ta sig från ett ställe till ett annat.

– Här är det mycket lugnare. Folk har här också mer respekt för andras egendom och det är mycket säkrare här. Man kan låta barnen leka utan att ha dem under uppsikt hela tiden, påpekar Maria.

Dessutom tycker Maria att människorna i kommunen är oerhört trevliga.

– Folk tar emot gäster med öppen famn, man känner alla här och alla hjälper till vid behov. Jag hoppas att alla som bor här uppskattar friheten, tryggheten och att man kan röra sig överallt.

Naturen och temperaturen är ganska annorlunda jämfört med Marias hemland, men det gillar hon bara.

– Jag älskar vintern! Jag är inte så förtjust i värmen, så vintern passar mig bra. Och så gillar jag vinterspor-

ter och har provat både på skidåkning och snowboard, berättar Maria leende.

MERA RESOR I FRAMTIDEN

FASTÄN MARIA trivs bra i Finland är det vissa saker hon saknar från hemlandet. Speciellt kaffe och färska frukter.

– Vi har mycket frukter i Colombia som inte finns här och dem saknar jag. Likaså saknar jag kaffe. Kaffet i Syd-Amerika har mer aromer än kaffet här i Finland.

Smaker önskar hon mer också i maten, men annars är finsk mat gott.

– Allt är bra förutom fisk. Den gillar jag inte. Men memma är ju verkligen gott!

Just nu satsar Maria på studierna men hoppas senare kunna resa och bo i de andra nordiska länderna. Och troligen reser hon till Colombia i något skede.

– Att få bo och leva i Småbönders är en av mina finaste livserfarenheter. Jag trivs så bra här.

Text och foto:
PIA BYSKATA

ENNÄTYSJAHTI HEINÄKUUSSA

K Myranin naiset pelaavat nyt ensimmäistä kauttaan jalkapalloliigassa. Kannustus on aina ollut kovaa kotikentällä, mutta sen lisäksi seura pyrkii nyt saamaan nimiinsä uuden ennätyksen, nimittäin Suomen naisjalkapalloilun katsojaennätyksen.

Ennätysjahtiin lähdetään heinäkuun 6. päivä kun Myranin vieraaksi saapuu kovaotteinen HJK.

– Tavoitteena on saada paikalle 1 600 katsojaa. Se tarkoittaa sitä, että koko kylän on tultava paikalle, IK Myranin puheenjohtaja Martin Högnäs hehkuttaa.

Puheenjohtaja ei usko, että tavoite on saavuttamattomissa.

– Samaan aikaan on Alaveteliviikko, joten heidän kanssaan teemme yhteistyötä. Tietenkin ennätyksen saaminen vaatii hyvää keliä, mutta uskon, että moni haluaa osallistua ennätyksen toteutumiseen. Alavetelin urheilukenttä on idyllinen pikka kaiken ikäisille, ja tarvitsemme ennätykseen kaikki mukaan lapsista vaareihin.

PALJON TAHTOA

– Lisäksi kyseessä on kova vastak-

kainasettelu kaupungin ja maaseudun välillä. HJK on maan suurin jalkapallojoukkue, ja nyt voimme osoittaa heille, että tämä pieni maaseutupaikka pystyy asettamaan heille kamppoihin, Högnäs toteaa hymyillen.

Myranin naisten kausi ei alkanut parhaimmalla mahdollisella tavalla häviöllä juuri HJK:lle heidän kotikentällänsä sekä tappiolla TiPS:lle kotona. Seuraava kotipeli KuPSia vastaan toi kauden ensimmäisen voiton. Högnäs uskoo myönteiseen ajattelutapaan.

– Kaikkien on ajateltava myönteisesti ja kannustettava naisia, jolloin he saavat lisävoimaa. Muutama tappio ei vielä tätä seuraa horjuta. Meillä on sekä joukkueessa että sen takana paljon nuoria ja paljon tahtoa.

IK Myran - HJK pelataan siis lauantaina 6.7 Alavetelin urheilukentällä alkaen klo.13.00.

– Kaikki mukaan yhteiseen taistoon! Näytetään mistä Myranin kannustusjoukot on tehty!

I JULI JAGAS PUBLIKREKORD

K Myrans damer spelar nu första säsongen i fotbollsligan. Stämningen har alltid varit på topp på hemmaplanen, men nu försöker klubben även sätta nytt rekord, nämligen publikrekord i finsk damfotboll.

Publikrekord jagas den 6 juli då Myran möter HJK.

– Målsättning är att locka 1 600 åskådare. Det betyder det att hela byn måste vara på plats, konstaterar IK Myrans ordförande Martin Högnäs.

Högnäs tror inte att målet är ouppnåeligt.

– Samtidigt pågår Nedervetilveckan, så vi ordnar detta i symbios med den. Såklart krävs det även bra väder, men jag tror att många vill vara delaktiga i att slå rekord. Nedervetil sportplan är ju en idyllisk plats för alla åldrar och för att slå rekordet behövs alla med.

MYCKET GOODWILL

– Dessutom är det ju frågan om en konfrontation mellan stad och landsbygd. HJK är ju landets störs-

ta fotbollslag, men nu kan vi visa dem att denna lilla landsbygd kan stå emot och kämpa för sina poäng, påpekar Högnäs.

Säsongen började inte på det bästa möjliga sättet för Myrans damer. Först kom en förlust borta mot just HJK och sen förlorade damerna hemma mot TiPS. Följande hemmamatch blev det dock en seger mot KuPS. Högnäs tror på positivt tänkande.

– Alla borde tänka positivt och hålla en positiv anda kring damfotbollen, så lagen håller god min. Några förluster rubbar inte föreningen. Vi har många unga både i och bakom laget och mycket goodwill.

IK Myran - HJK spelas alltså lördagen den 6 juli på Nedervetil sportplan med början kl. 13.00.

– Alla med i en gemensam fight! Nu ska vi visa dem vad Myran är gjort av!

Texti ja kuva:
PIA BYSKATA

Text och foto:
PIA BYSKATA

Kom och kämpa
dessa tjejer till vinst
över HJK 6.7.
Tule kannustamaan
nämä naiset voittoon
HJK:sta 6.7.

RANI PLAST SATSAR PÅ FRAMTIDEN

Rani Plast är en av de ledande leverantörerna av plastfilm i Norden. För tillfället ser världen på plast som en stor bov, men koncernchef Mikael Ahlbäck tror på framtiden.

Familjeföretaget Rani Plast grundades 1955 och har sina rötter starkt i Terjärv. Många år har gått sedan grundandet, men företaget kör på och satsar på framtiden.

– Vi tror på framtiden och det syns ju med två byggprojekt på gång vid Bjölas fabriken och med ansenliga investeringar i den så kallade gamla fabriken i byn. Vi har inte stort kapacitetsbehov, mer förnyelsebehov då gam-

la maskiner måste förnyas, påpekar Ahlbäck.

Det går alltså rätt så bra för Rani?

– Lite tuffare tider just nu, men så brukar det vara efter en längre bättre tid. Konkurrensen är hård.

Plastindustrin har fått sig en eller annan smäll, då plast varit på tapeten en längre tid.

– Plasten tycks vara boven till allt men sanningen är ju att det är människorna som är orsaken till miljöförstörningar. Vi räddar inte världen genom att dricka Gin tonic med papperssugrör.

Tyvärr är det också så att alla inte har koll på vad som kan göras med plast och att

all plast kan återanvändas.

– Plastuppståndelsen har inte påverkat ännu stort på oss, men vissa stora kunder vill ha förpackningsmaterial som är gjort av återanvänd plast. Tyvärr gör de på fel sätt. Vi har gjort plasten tunnare och tunnare, men för att kunna använda återvunnen plast så måste den göras tjockare eftersom egenskaperna i det återvunna materialet inte är lika bra, påpekar Ahlbäck.

TERJÄRV ÄR VÄRLDENS PARADIS

RANI PLAST har cirka 350 anställda som jobbar på plastsidan och cirka 30 på hussidan. Ett problem har varit att

få tillräckligt med utbildad arbetskraft.

– Arbetskraft får man, men utbildad arbetskraft är svårare att hitta. Vi har haft brist på el-montörer under många år och nu har vi behov av service- och underhållsarbetare. Men det är inte enkelt att få folk att flytta till Terjärv, trots att det är världens paradiset.

Ett annat problem är flygfältet. Flyget åker på fel tidpunkt på dygnet och i värsta fall tar det 3 timmar ner till Helsingfors, då man först måste flyga via Kemi.

– Flygfältet är ju en fullständig katastrof. Nu måste man spendera två dagar för att kunna vara på ett möte i Helsingfors och vi märker att

det är svårare att få kunder att komma hit.

Alla borde använda flygfältet mer och politiker borde göra mer för infrastrukturen, konstaterar Ahlbäck.

Lite guppar i vägen från många håll alltså, men Mikael Ahlbäck ser positivt mot framtiden.

– Inte har vi tänkt flytta härifrån, enda stället är då två meter under jordytan. Folk klarar av saker på mycket sämre ställen och här är det bra att bo och jobba. Vi har gjort mycket förr och kommer att göra mycket i fortsättningen också.

Text och foto:
PIA BYSKATA

Familjeföretaget Rani Plast har sina rötter i Terjärv och enligt koncernchefen Mikael Ahlbäck så håller företaget till i Terjärv framöver också.

Det går bra för Ferromek. Försäljningen har ökat på ett år med 23 procent så vd Kim Åkerlund kan se positivt på framtiden.

FERROMEKS FÖRSÄLJNING ÖKAR

Vid årsskiftet var det skrivelser om att snart blir det nedgång för företag i Finland, men det har inte märkts av vid Ferromek. Tvärtom så ökar försäljningen.

Ferromek är ett familjeföretag som grundades 1981. Företaget gör maskinbearbetade delar enligt kundens ritningar och krav och av vilket material som helst.

— Vi har inga begränsningar på material för vi har många underleverantörer som vi får bra material av. Vi har lång erfarenhet med våra underleverantörer och vet att de är pålitliga, berättar vd Kim Åkerlund.

Företaget har specialise-

rat sig som underleverantör av krävande CNC-bearbetning, som utförs till metallindustrin samt bland annat båt- och sjöfartsindustrin, kemisk industri och till jord- och skogsbruksmaskinstillverkare.

— De senaste åren har vi

haft en stor ökning i försäljningen. Från 2017 till 2018 hade vi en ökning på 23 procent och i år har ökningen redan varit 10 procent. Så det ser bra ut.

Åkerlund ser att en orsak till ökningen är det allmänna läget i Finland.

— Det ser bra ut för nästan alla. Dessutom sköter vi om kunden, levererar snabbt, har bra personal och till rätt prisnivå.

POSITIV FRAMTID

FÖRETAGETS MÅLSÄTTNING är att fortsättningsvis växa.

— Vi behöver anställa mer och köpa nya maskiner. Vi borde också bygga ut hal-

len, men vi ser först hur läget fortsätter innan vi börjar med det.

Företaget har nyss köpt ny maskin och planerar för verksamhet i tvåskift framöver. Ferromek sköter nu också svetsningen själva och det har kommit till som en ny sak under det senaste året.

Företaget har 30 anställda och sommartid lite flera. Men nytt folk behövs också.

— Det har varit svårt att anställa, men i slutet av fjolåret fick vi några nya. Vi har även hyrt in anställda från utlandet. Nu har vi några från Bulgarien och Polen. De har lång erfarenhet i branschen och vi hoppas att vi får ha dem länge. Såklart behöver

vi eget folk, som vi vill ha på vår egen lönelista, men det är svårt att hitta dem, berättar Åkerlund.

Företaget trivs i Kronoby och ser positivt på framtiden.

— En fördel med att företaget är i Kronoby är att vi är mitt emellan Karleby och Jakobstad, där största delen av våra kunder finns. Transporten funkar bra längs riksstätten och även längre ut i landet. Vi ser positivt in på framtiden, konstaterar Åkerlund.

Text och foto:
PIA BYSKATA

TIDSRESOR PÅ TOLVMANS- GÅRDEN

Kronoby hembygdsförening ordnar under sommaren två olika tidsresor på Tolvmansgården i Hopsala. **Lördagen den 29.6 kl. 13-15** är det dags att ta en tidsresa till 1800-talet. Då kan man gå och pröva på hur livet var drygt 200 år sedan. Anmälningar till Maja Sandbäck, tfn. 050 564 8240.

Den **20 juli kl. 13-15** blir det en tidsresa till år 1969 på Tolvmansgården. Anmälningar till Maja Sandbäck.

Kronoby hembygdsförening ordnar även **gammaldagsmarknad vid Tolvmansgården lördagen den 3.8 kl. 9-15**. Då kan man handla, se på hantverksdemonstrationer och naturligtvis äta av den traditionella köttsoipan.

AIKAMATKOJA TOLVMANS- GÅRDENILLA

Kruunupyyn kotiseutuyhdistys järjestää kesän aikana kaksi erillistä aikamatkaa Tolvmansgårdenilla Hopsalassa. **Lauantaina 29.6 klo. 13-15 tehdään aikamatka 1800-luvulle**. Tällöin voi tutustua elämään reilut 200 vuotta sitten. Ilmoittautumiset aikamatkalle Maja Sandbäckille, puh. 050 564 8240.

Heinäkuun 20. päivä klo. 13-15 tehdään lyhyempi aikamatka vuoteen 1969.

Tolvmansgårdenilla järjettävään aikamatkaan pyydetään ilmoittautumaan Maja Sandbäckille.

Kruunupyyn kotiseutuyhdistys järjestää myös perinteiset **vanhanajan markkinat Tolvmansgårdenillalauantaina 3. elokuuta klo. 9-15**. Tuolloin pääsee ostoksille, katsomaan käsityönäytöksiä ja tietenkin syömään perinteistä lihakeittoa.

I Emmes Retreat slappnar både kropp och själ av.

SLAPPNA AV OCH MÅ BRA I UNIK NATUR

Ett par drömde om ett stressfritt liv. Drömmen blev verklighet i form av Emmes Retreat och den kan också andra njuta av.

I Emmes Retreat slappnar både kropp och själ av. Ett ställe där man kan vara stilla och för sig själv. Så känner besökarna, är det likadant för ägarparet Henrik Wiik och Ulla-Beth Mäki-Jussila?

- Vi har nog ett stressfritt liv jämfört med hur det var tidigare. Lite av det gamla har vi ännu kvar, men jag har gått från stressföretagare till mindre stress nu, berättar Henrik.

Ibland finns det risk för att det blir för mycket, men som tur vet paret hur man ska slappna av. Båda har lång livs- och arbetserfarenhet bakom sig. Ulla-Beth är bland annat utbildad avslappningsinstruktör och Henrik har de senaste åren studerat yoga. Vid Emmes Retreat ordnar de nu kurser och retreatar med olika teman.

- Vi har bland annat ha regelbunden karayoga och djupavslappningar. Det finns även planer på veckoslut med yoga och paddling mot slutet av sommaren utöver de retreat och kurser vi redan har inplanerade.

EXOTISKT ÄVEN FÖR KRONOBYBOR

Då paret grundade Emmes Retreat

hade de hoppats på fullsatta kurser och övernattningar på sidan om, men det är övernattningarna i trädhusen och speciellt glashuset som drar till sig besökare.

- Oftast är det par som kommer för övernattning, kanske för att vårda sin parrelation. Att få sitta i bastun, titta ut över sjön, avnjuta en god middag och sen sova i något av trädhusen gör att stressen försvinner och allt känns bättre igen, konstaterar Henrik.

Då övernattningsställen blev byggda ville paret inte förstöra den fina naturen, så då byggdes det lite anorlunda.

- Jag kastade ut en idé om att bygga upp i träd och så blev det. Vi besökte ett ställe i Sverige med trädhus och konstaterade att kan de, så kan vi också, skattar Ulla-Beth.

Hittills har övernattnare kommit främst från Finland men också från andra länder runtom i världen.

- Vi har marknadsfört via sociala medier men nu är vi också med i Visit Finlands MyStay och projektet Kvarken Destinations och väntar oss lite mer inströmning från utlandet. Men naturen här är ju så otroligt speciell att det är exotiskt även för Kronobybor. Vi önskar också att företagen i närområdet skulle börja använda Emmes Retreat både för rekreationsdagar och till exempel planeringsmöten, påpekar Henrik.

- Emmes Retreat är ett ställe där man ska få njuta av stillhet och lugn. Om man vill komma på besök ska man helst ändå ta kontakt på förhand, för ifall vi har till exempel en retreat på gång så tar vi inte emot andra gäster ens för en rundvandring.

POSITIVT MOT FRAMTIDEN

Paret har förväntningar på mera övernattningar och fullsatta kurser både på kort sikt och längre framöver.

- Vi har många visioner för framtiden. Vi har ännu byggrätt till tre trädhus och där har jag en vision till något ännu mera extra.

- Tanken är att inom närmaste åren börja ta det ännu mer lugnt och pensionera oss, så vi hoppas på att hitta någon som skulle vara intresserade av retreatverksamheten och kanske ta över i något skede.

Just nu ser paret framåt med förväntan på sommaren.

- Framtiden ser vi positivt på och vi hoppas att alla i kommunen ska hjälpas åt att skapa ett positivt klimat i vår härliga kommun.

Text: **PIA BYSKATA**
Foto: **ELISA KARHULA**

Då Bjarne och Ulla-May Holmlund slutade med jordbruket var det traktorerna som tog över. Bjarne köper två traktorer årligen och restaurerar dem till sitt traktormuseum, som snart behöver vidgas ut då utrymmet tar slut.

TRAKTORVÄNNERS SMULTRONSTÄLLE

Det började med en dröm om en traktor från barn- domen. Nu är det redan över 40 traktorer och drömmen om fler finns ännu kvar.

En hall fylld med traktorer i olika färger och storlekar. Det är vad man ser då man stiger in i Bjarne Holmlunds traktormuseum i Kronoby.

– Varför jag har så här många vet jag inte riktigt. Jag var 5 år gammal då pappa kom hem med en Zetor 25 och senare såg jag en likadan på en utställning och sa att nu ska jag ha en sådan.

Men det räckte ju inte med en traktor då intresset kom över. I museet finns för till-

fället 41 traktorer och fler är på väg.

– Intresset stannade kvar. Jag brukar säga att det är som med damers sticksömmar, det blir aldrig färdigt, skrattar Bjarne.

– Det är min hobby. Jag har alltid varit intresserad av allt med motorer. Dessutom är restaurering min passion. Jag har aldrig köpt en färdig restaurerad traktor, utan skrothopar som frun Ulla-May säger.

ALLA ÄR UNIKA

Att restaurera en traktor är ingen snabb process. Det tar närapå ett år tills den är i sådant skick att Bjarne ställer ut den i museet.

– Detta tar både tid och pengar. Man kan nog räkna att det är flera Söder- resor i den här hallen. Men var och en på sitt sätt.

Mer än hälften av traktorerna är köpta från Sverige.

– De är i bättre skick i Sverige. Man borde ju ha börjat samla traktorer redan på 70-talet, för då fick man dem nästan gratis då alla ville ha nya.

Det finns inte två likadana traktorer i museet, utan alla är unika. Bekanta märken och mer sällsynta märken.

– Inte vet jag om någon är särskilt speciell, men jag har en som garanterat är den enda i Finland. Ett par bröder har tillverkat 91 stycken av ATO och jag har nummer

81, berättar Bjarne.

BOKA TID FÖR BESÖK

Hallen rymmer inte så många traktorer mer förrän det är proppfullt, men ändå köper Bjarne minst två traktorer om året.

– Den här hallen blev byggd 2013 och då hade jag ett 30-tal traktorer. Med två traktorer till i året och just nu har jag 6–7 på restaurering, så blir hallen för liten. Borde bygga till snart.

I ena hörnet av hallen finns ett café där frun Ulla-May håller till. Där kokar hon kaffe åt besökare.

– Vi har haft besökare i ål-

Det började med en traktor och nu är det över 40 traktorer i traktormuseet. Och mera är på kommande, det lovar Bjarne Holmlund.

den 1–99, så man kan nog säga att detta är en plats för alla åldrar. I caféet ryms 60 stycken, så vi har inga problem med att ta busslaster med folk på besök, påpekar Ulla-May.

Museet har inga öppethållningstider, utan man bör beställa tid för besök på förhand.

Och finns det ännu traktorer som Bjarne vill ha till museet?

– Visst drömmer jag ännu om vissa traktorer jag hoppas kunna få hit, men de är så speciella märken att de kostar så mycket. Men man vet ju aldrig.

Text och foto:
PIA BYSKATA

LEMONAD SOM HOBBY

Målsättningen var att tillverka nästan 15 000 flaskor lemonad på ett år. Nu har Terjärv läskedrycksfabrik redan slut på flaskor så det blev bättre än man vågade hoppas.

Mats Granholm sålde sin affärsverksamhet 2017 och tänkte att han aldrig skulle bli företagare igen, men...

- Jag kunde inte helt lämna tankarna på något nytt. Jag hade 13 olika idéer på papper som jag bearbetade och slutligen blev tanken på lemonad från riktiga bär, som pressas på plats, den som steg mest fram, berättar Mats Granholm.

Mats hade varit företagare tidigare och visste vad som krävs så han hoppades hitta en affärspartner.

- Jag hade funderat ut en affärsverksamhetsplan då jag träffade Klaus Wistbacka och Kristina Rönnlöf, som bestämde sig för att komma med. Efter det så började vi

beställa maskiner och bygga frys.

Frysen blev klart i november och maskinerna startades för första gången på självständighetsdagen ifjol.

NYA SMAKER PÅ GÅNG

Det dröjde inte länge innan första satserna av jordgubbslemonaden var ute och efter det kom citronlemonad.

- Vi hade tänkt att det skulle gå bra om vi skulle sälja bort de 14 800 flaskorna lemonad vi hade i år, men nu är de slut redan. Vi väntar som bäst på nya flaskor, berättar Mats.

Men för mycket vågar företagarna inte hoppas på ännu.

- Fast man skulle vilja prova och ser potential, så måste vi hålla oss till planerna och spegla läget i år. Största katastrofen skulle vara om vi skulle tillverka för mycket lemonad till lagret och inte få det sålt.

Det behövs inga stora maskiner för att tillverka lemonad så länge det är fråga om hobby. Men Mats Granholm har haft fullt upp med lemondattillverkning och önskar att det ska fortsätta också bra i framtiden.

Alla tre har vanligt jobb vid sidan om läskedrycksfabriken.

- Vi tror nog inte att vi blir rika på det här, men då vi får betalt räkningarna och får arbeta i kommunen är vi nöjda, påpekar Mats.

- Vi vill inte ta onödiga risker, för vi har små barn och huslån. Om det skulle gå huvudlöst bra, så har vi betalat

bort fabriken skulder och lån inom fyra år. Då kan vi kanske satsa mera, men hittills gör vi arbetet på talko.

Hela processen ska vara ekologisk från början till slut och närproducerad. Nya smaker är även på gång till exempel nyponvanilj, som redan har blivit testad.

- Vi försöker hitta udda sorters drycker, som inte alla

har. Vi experimenterar och testar ifall något kan vara både speciellt och gott, som till exempel nässellemonad. Men det kräver en hel massa tid och resurser och just nu är detta bara en hobby, konstaterar Mats.

Text och foto: PIA BYSKATA

ANPASSAD MOTION I SVENSKFINLAND

Kronoby kommun är med i ett tre årigt projekt (2018-2020) för att utveckla den anpassade motions ställning i kommunen. Projektet Anpassad motion i svenskfinland koordineras av Lotta Nylund från SoveLi (Soveltava Liikunta SoveLi ry) och förutom Kronoby är också Närpes, Kristinestad, Kimitoön, Pargas och Sjundeå med.

Syftet med projektet är att djupgående utveckla den anpassade motionen i mindre tvåspråkiga kommuner i Finland. Projektet finansieras av undervisnings- och kulturministeriet.

MÅLEN FÖR PROJEKTET

ÄR FÖLJANDE:

1. Kartlägga projektkommunernas utgångsposition och de mest kritiska utvecklingsobjekten.
2. Utveckla kommunernas samarbete med lokala aktörer inom anpassad motion.
3. Öka på mängden anpassade motionsgrupper eller andra motionsmöjligheter.
4. Skapa en utvecklingsplan i kommunerna för den anpassade motionen, så att utvecklingen fortsätter även efter projektet slutförts.
5. Förbinda olika aktörer till utvecklingen av den anpassade motionen.

I KARTLÄGGNING av utgångs-

positionen i Kronoby har det framkommit att själva begreppet anpassad motion är oklart för många och behöver klargöras.

Det är inte enbart rullstolsbundna som behöver anpassad motion utan också till exempel personer med funktionsnedsättning/funktionsvariation, gravida, äldre och personer med olika långtidsjukdomar som reuma och diabetes.

Det finns en hel del forskning på att fysisk aktivitet har en positiv effekt på hälsan. Därför är det viktigt med anpassad motion så att alla skall kunna ha en chans att röra på sig på ett tryggt sätt och kunna ta del av de positiva effekter som motion har. Liknande projekt har

”

Syftet med projektet är att djupgående utveckla den anpassade motionen i mindre tvåspråkiga kommuner i Finland.

gjorts tidigare i Finland men enbart på finska och därför finns största delen av material om anpassad motion enbart på finska. Under projektets gång vill man ändra

på det här och lyfta fram att anpassad motion behövs även på svenska i vårt land.

I Kronoby ordnas det redan flera olika grupper med anpassad motion och nu håller man på att samla ihop information om alla grupper. För att få samlat ihop information om kommuninvånarnas motionsvanor och vad behovet av anpassad motion i kommunen är finns det en frågeformulär att svara på som finns på kommunens hemsida fram till 31.5.

Svar begärs av alla kommuninvånare, oberoende om man har behov av anpassad motion eller inte. De som vill kan också svara på frågeformulären i denna tidning och föra blanketten till Kommungården eller någon

av kommunens bibliotek. Svarta och var med och gör din kommuns motionsmöjligheter mer jämlikt!

Med hjälp av projektet kommer det finnas en möjlighet att ordna ledarutbildningar på svenska för att få

startat upp flera anpassad motionsgrupper med kunniga ledare.

En Forum för anpassad motion med medlemmar från idrottsföreningar, MI, skolan, äldre rådet och rådet för funktionshindrade har blivit tillsatt i Kronoby. Forumet träffas regelbundet för att diskutera om hur läget med anpassad motion är "ute på fältet" och tillsammans fundera hur vi kan utveckla den anpassade motionen.

JAG ÄR GLAD att Kronoby har fått chansen att vara med i projektet och hoppas att vi på riktigt skall åstadkomma en positiv förändring och få flera personer med anpassningsbehov att röra på sig och hitta glädjen i att motionera.

Jag vill också tacka alla aktörer som redan ordnar anpassad motion i kommunen, ni gör ett värdefullt jobb!

HANNA LINDHOLM
Fritidskoordinator

SOVELTAVAA LIIKUNTAAN RUOTSINKIELELLÄ

Kruunupyyn kunta on mukana kolmivuotisessa hankkeessa (2018-2020) jonka aikana pyritään kehittämään soveltavaa liikuntaa kunnissa. Lotta Nylund SoveLista (Soveltava Liikunta SoveLi ry) toimii hankkeen Soveltavaa liikuntaa kaksikielisiin kuntiin hankekoordinaattorina. Kruunupyyn lisäksi hankkeessa on mukana Närpiö,

Kristiinankaupunki, Kemiönsaari, Parainen ja Siuntio.

Hankkeen tavoitteena on kehittää laaja-alaisesti soveltavaa liikuntaa pienissä kaksikielissä kunnissa Suomessa. Hanke on opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama.

HANKKEELLA ON SEURAAVIA TAVOITTEITA:

1. Selvittää hankekuntien

lähtötilanne ja kriittisimmät kehittämiskohteet.

2. Kehittää kuntien paikallistason yhteistyötä soveltavan liikunnan toimijoiden keskuudessa.
3. Lisätä soveltavan liikunnan ryhmiä tai muita liikuntamahdollisuuksia.
4. Luoda kunnissa soveltavan liikunnan kehittämissuunnitelmat, joiden avulla soveltavan liikunnan kehittämistyö jatkuu myös hankkeen jälkeen.
5. Sitouttaa eri toimijat mukaan soveltavan työn kehittämiseen.

KRUNUUPYYN lähtötilannetta kartoittaessa kävi ilmi, että käsite soveltava liikunta on monelle epäselvä ja vaatii selvennystä.

Soveltavaa liikuntaa tarvitsee paljon laajempi ryh-

mä ihmisiä kuin pelkästään pyörätuolissa istuvat, niin kuin usein oletetaan. Myös liikuntavammaiset, raskaana olevat henkilöt, vanhukset ja henkilöt, joilla on pitkäaikaisia sairauksia kuten reuma ja diabetes tarvitsevat soveltavaa liikuntaa. Toisin sanoen soveltavalle liikunnalle on suuri tarve ja sen tarve kasvaa jatkuvasti.

Monet tutkimukset tuovat näyttöä siitä kuinka fyysisellä aktiivisuudella on positiivisia vaikutuksia terveyteen. On siis tärkeää panostaa soveltavaan liikuntaan, jotta jokaisella olisi mahdollisuus päästä liikkumaan turvallisella tavalla ja ottamaan osaa niistä positiivista vaikutuksista, joita liikuntaa meillä tarjotaan.

Kruunupyynissä on tarjolla jo nyt soveltavan liikunnan ryhmiä ja tällä hetkellä ry-

hmistä ollaan keräämässä yhteistä tietoa. Kuntalaisten kuntoilutottumuksia ja soveltavan liikunnan tarvetta ovat henkilöt, vanhukset ja henkilöt, joilla on pitkäaikaisia sairauksia kuten reuma ja diabetes tarvitsevat soveltavaa liikuntaa. Toisin sanoen soveltavalle liikunnalle on suuri tarve ja sen tarve kasvaa jatkuvasti.

Vastauksia pyydetään 31.5 mennessä kaikilta kuntalaisilta riippumatta siitä onko tarvetta soveltavalle liikunnalle tai ei. Vastaamalla kyselyyn voit olla mukana vaikuttamassa tasapuolisiin liikuntamahdollisuuksiin kaikille!

Hanke mahdollistaa koulutuksien pitämisen mahdollisille uusille soveltavan liikunnan ohjaajille.

Nyt on koottu yhteen Soveltava liikuntafoorumi, jossa on mukana edustajia kunnan urheiluseuroista,

kansalaisopistosta ja vammaisliikuntaneuvostosta sekä vanhusten neuvostosta. Foorumi kokoontuu säännöllisesti ja käy läpi soveltavan liikunnan asemaa ja miten sitä voidaan yhdessä kehittää.

OLEN ILOINEN siitä, että Kruunupyynillä on mahdollisuus olla mukana tässä hankkeessa. Toivon, että hankkeen avulla saataisiin oikeasti muutosta aikaan ja enemmän porukkaa liikkumaan soveltavan liikunnan parissa ja nauttimaan liikunnan tuomista positiivista vaikutuksista.

Haluan kiittää kaikkia toimijoita, jotka jo järjestätte soveltavaa liikuntaa kunnassa, te teette arvokasta työtä!

HANNA LINDHOLM
Vapaa-ajan koordinaattori

ANPASSAD MOTION I DIN KOMMUN – KARTLÄGGNING

SOVELTAVAALIIKUNTAAKUNNASSASI – KARTOITUS

Anpassad motion betyder att motionen anpassas för personer med någon långtidssjukdom, funktionsvariation/funktionsnedsättning eller enligt den sociala situationen. Kartläggningen gäller för kommuninvånare vars kommun deltar i projektet Anpassad motion i tvåspråkiga kommuner, projektkommuner: Kronoby, Närpes, Kristinestad, Kimitoön, Pargas och Sjundea. Snälla svara endast på kartläggningsformuläret, ifall du bor i någon av dessa kommuner, TACK!

Soveltavassa liikunnassa on kyse sellaisten henkilöiden liikunnasta, joilla on vamma, sairauden, toimintakyvyn heikentymisen tai sosiaalisen tilanteen vuoksi vaikea osallistua yleisesti tarjolla olevaan liikuntaan. Kartoituskysely koskee niiden kuntien asukkaita, jotka osallistuvat Soveltavaa liikuntaa kaksikielisiin kuntiinhankeeseen: Kruunupyö, Närpiö, Kristiinankaupunki, Kemiönsaari, Parainen ja Siuntio. Ole ystävällinen ja vastaa kartoituskyselyyn vain, jos asut joissain näissä kunnissa, KIITOS!

Ringa in dina svar, ympyröivastauksesi.

1. Vilken av dessa är din hemkommun?

Mikä näistä on kotikuntasi?

- a) Sjundea /Siuntio b) Kimitoön/ Kemiönsaari c) Pargas /Parainen
d) Kristinestad/Kristiinankaupunki e) Närpes /Närpiö
f) Kronoby/Kruunupyö

2. Ålder / Vastaajan ikä

- a) 1-11 b) 12-18 c) 19-30 d) 31-45 e) 46-64 f) 65+

3. Hur ofta rör du på dig/motionerar du på fritiden, så att du åtminstone blir lite andfädd? (T.ex. dansar, spelarfotboll, simmar, cyklar etc.)

Kuinka usein liikut niin, että hengästyit ainakin lievästi?

(tanssi, pelaat jalkapalloa, uit, pyöräilet jne.)

- a) varjedag/jokainen päivä, b) 3 gånger i veckan/3 kertaa viikossa,
c) 1 gång i veckan/1 kerran viikossa d) 2 gång i månaden/2 kertaa
kuukaudessa, e) mersällan/harvemmin

4. Anser du att det finns tillräckligt med anpassade motionsgrupper i din kommun?

Onko kunnassasi tarpeeksi soveltavan liikunnan ryhmiä?

- a) ja/kyllä b) nej/ei c) vetinte/en tiedä

5. Deltar du i någon motionsgrupp för tillfället?

Osallistutko johonkin liikuntaryhmään tällä hetkellä?

- a) ja/kyllä b) nej/ei

6. Vilken grupp? /Mihinryhmään?

Svar/Vastaus: _____

7. Skulle du vilja röra på dig/motionera oftare?

Haluaisitko liikkua useammin kuin mitä teet tällä hetkellä?

- a) ja/kyllä b) nej/ei c) ifall jag får personlig hjälp/jos saan
henkilökohtaista apua d) kanske/ehkä

8. Hurudana motionsgrupper skulle du vilja att kommunen skulle erbjuda? Minkälaisialiikuntaryhmiähaluaisit, ettäkuntajärjestäisi?

- a) gym/kuntosali b) balansgrupp/tasapainoryhmä c) vattenjumpa/vesijump-
paa d) konditionsgrupp/kuntopiiri e) bollspel/pallopelejä
f) motion i naturen/liikuntaa luonnossa
g) annat/muu _____

9. På vilket språk skulle du önska att kommunens grupper skulle ledas? Millä kielellä toivoisit, että kunnan liikuntaryhmiä ohjattaisiin?

- a) Svenska/Ruotsiksi b) Tvåspråkigt/Kaksikielisesti c) Finska/Suomeksi
d) annat/muu: _____

10. Behöver du skjuts för att kunna röra på dig?

Tarvitsetko kyydin, jotta pääset harrastamaan liikuntaa

- a) ja/kyllä, kommunenskollektivafärdmedel(buss, tågeller taxi ochfärd-
tjänst)/kunnan julkista liikennettä(bussi/juna, taksi tai kuljetuspalvelua)
b) ja/kyllä, fårskjutas av en bekat/saan kyydin tutulta c) nej/ei

11. Hindrar någonting dig(så att du inte kan röra på dig så mycket som du skulle vilja)?

Onko jokin liikkumisen/liikunnan harrastamisen esteenä, mikä?

- a) hittaringapassandemotionsutrymmen/sopivaa liikuntapaikkaa ei löydy
b) för långt avstånd/liian pitkä etäisyys c) för dyrt/liian kallista d) hittar inga
passande motionsgrupper/sopivia liikuntaryhmiä ei löydy e) jag behöver
personlighjälp/tarvitsisin henkilökohtaista apua f) språket/kieli
g)tidpunktenpågruppen/liikuntaryhmien aika
h) annat/muu _____

12. Behöver du en personlig assistent då du rör på dig/motionerar? Tarvitsetko henkilökohtaista apua liikkumisen/liikunnan aikana?

- a) ja/kyllä b) nej/ei c) ibland/ välillä

13. Använder du hjälpmedel när du rör på dig/motionerar (rullstol, rullator etc.)?

Käytätköliikkuessa/liikuntaaharrastaessaapuvälinettä (pyörätuoli, rollaattorijne.)?

- a) ja/kyllä b) nej/ei c) ibland/ välillä

14. Har du rätt till färdtjänst?

Oletko oikeutettu vammaispalvelulain mukaiseen kuljetuspalveluun?

- a) ja/kyllä b) nej/ei

15. Anser du att din kommuns motionsplatser är tillgängliga?

Ovatko kuntasi liikuntapaikat esteettömät?

- a) ja/kyllä b) nej/ei c) vetinte/en tiedä

16. Skulle du delta i utomhusmotionsgrupper?

Osallistuisitko liikuntaryhmiin, jotka järjestettäisiin ulkona?

- a) ja/kyllä b) nej/ei c) kanske/ehkä
d) annat/muu _____

17. På vilket sätt vill du i fortsättningen få information om din kommuns anpassade motion möjligheter?

Miten haluaisit jatkossa saada tietoa kuntasi soveltavan liikunnan mahdollisuuksista?

- a) per post/ postitse b) e-post/sähköpostitse c) läser i tidningen/ luen
lehestä d) annat/muu _____

18. Kan du tänka dig att fungera som motions vän i en liten grupp?

Voisitko toimia ”liikunta ystävänä” pienelle ryhmälle?

Motions vän är en person som fungerar som sällskap och stöd för någon som inte annars kommer ut och motionera på egen hand.

Liikunta ystävä toimii seurana ja tukena henkilölle/ryhmälle joka ei muute pääsisi itsenäisesti liikkumaan.

- a) ja/kyllä b) nej/ei c) kanske/ehkä

19. Muitakommentteja? Andra kommentarer?

TACK FÖR ATT DU SVARADE!

Vi kommer att göra vårt bästa för att förbättra på den tvåspråkiga anpassade motionen i din kommun. Returnera blanketten till Kommungården eller någon av kommunens bibliotek.

KIITOS VASTAUKSESTASI!

Tulemme tekemään parhaamme, jotta kaksikielinen soveltava liikunta parantuisi kunnassasi. Palauta lomake Kunnantalolle tai johonkin kunnan kirjastoista.

LOTTA NYLUND

Projektkoordinator, SoveLi
lotta.nylund@soveli.fi